

längre vägen genom Dardanellerna, för hvars skull det 1878 var villigt att tända världskriget. Detta är den uppenbara förutsättningen för de båda makternas "entente" 1907; uppdelningen af intressesfärerna i Persien m. m. var endast den synliga och oväsentliga delen af öfverenskommelsen, dess verkliga mening är att Ryssland öfverger Persiska viken mot vederlag af Dardanellerna. Skarpsinniga diplomater hade förutsett denna utveckling redan i begynnelsen af den nya engelska orienteringen¹; och den har tydligen fått sin bekräftelse vid det bekanta monarkmötet i Reval juli 1908, hvarpå den ungturkiska revolutionen kom som en reflexrörelse. Sålunda blef Dardanellerna för Ryssland äfven det minsta motståndets väg. Sedan det 1913 fått bekräftelse på oframkomligheten öfver Armenien, beslöt det sig definitivt för den gamla hufvudvägen (BURGESS, *The european War*, 1915) — och sålunda kom det sig, att den alltjämt är ensamt anmäld i världskrigets handling och deklARATIONER.

Slöjan föll fullständigt ⁹/₂ 1915, då Rysslands statsminister G o r e m y k i n inför dumans entusiastiska publik målade "Rysslands glänsande framtid vid

¹ I en depesch af 14/10 1905 yttrar Belgiens sändebud i Berlin, baron Greindl: »England ställer sig numera alldeles likgiltigt för Turkiets öde — — det skulle kunna lämna Ryssland fria händer i Mindre Asien». Han antyder tillika motivet: härmed skulle skapas osämja mellan Ryssland och Tyskland, och »Tysklands isolering är för närvarande den engelska politikens hufvudsyfte». Se *Belgische Aktenstücke 1905—14*.